

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

2021 dsc 1

RHAN 7 **E+W**

UNO AC AILSTRWYTHURO PRIF ARDALOEDD

PENNOD 3 **E+W**

SWYDDOGAETHAU SY'N GYSYLLTIEDIG AG UNO AC AILSTRWYTHURO

136 Pwyllgorau pontio **E+W**

Mae Atodlen 11 yn gwneud darpariaeth ynglŷn â sefydlu pwyllgorau pontio.

Gwybodaeth Cychwyn

II A. 136 mewn grym ar 21.1.2021, gweler **a. 175(1)(f)**

137 Cyfyngiadau ar drafodiadau a recriwtio **E+W**

Mae Atodlen 12 yn gwneud darpariaeth ynglŷn â chyfyngiadau ar drafodiadau a recriwtio.

Gwybodaeth Cychwyn

I2 A. 137 mewn grym ar 21.1.2021, gweler **a. 175(1)(f)**

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, PENNOD 3. (See end of Document for details)

138 Adolygiadau o drefniadau etholiadol **E+W**

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo [^{F1}Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru] i gynnal adolygiad cychwynnol o'r trefniadau etholiadol ar ôl i Weiniogion Cymru—
- (a) cael cais i uno, neu
- (b) rhoi hysbysiad fel a ddisgrifir yn adran 129(6).
- (2) Cyn rhoi cyfarwyddyd o dan is-adran (1) rhaid i Weiniogion Cymru ymgynghori ag—
- (a) [^{F2}Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru], a
- (b) unrhyw bersonau sy'n cynrychioli prif gynghorau y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol ymgynghori â hwy.
- (3) Mewn perthynas â chyfarwyddyd o dan is-adran (1) i gynnal adolygiad cychwynnol mewn perthynas â chynnig i drosglwyddo rhan o brif ardal sydd i'w diddymu i brif ardal arall, neu mewn perthynas â rheoliadau ailstrwythuro sy'n darparu ar gyfer trosglwyddiad o'r fath—
- (a) rhaid iddo bennu'r ardal (a gaiff fod yn brif ardal gyfan neu'n rhan ohoni) sydd i fod yn destun yr adolygiad cychwynnol, a
- (b) caiff bennu nad yw un neu ragor o'r materion o fath a ddisgrifir yn is-baragraff (i) neu (ii) yn faterion i'w hystyried yn yr adolygiad cychwynnol; a'r materion hynny yw—
- (i) y materion a nodir yn y diffiniad o "trefniadau etholiadol" ym mharagraff 3(1) o Atodlen 1;
- (ii) y materion a nodir yn y diffiniad o "newidiadau canlyniadol perthnasol" yn y paragraff hwnnw.
- (4) Rhaid i gyfarwyddyd o dan is-adran (1) bennu'r system bleidleisio y mae'r trefniadau etholiadol i'w hadolygu mewn perthynas â hi.
- (5) Mae Atodlen 1 yn gwneud darpariaeth mewn perthynas ag adolygiadau cychwynnol a gynhelir yn rhinwedd yr adran hon.
- (6) Caiff Gweinidogion Cymru ddiwygio is-adran (3) o adran 29 o Ddeddf 2013 (adolygiadau cyfnodol o drefniadau etholiadol ar gyfer prif ardaloedd) drwy reoliadau.

Diwygiadau Testunol

F1 Geiriau yn a. 138(1) wedi eu hamnewid (25.6.2024) gan [Deddf Senedd Cymru \(Aelodau ac Etholiadau\) 2024 \(asc 4\), a. 25\(1\)\(a\), Atod. 1 para. 49\(a\)](#)

F2 Geiriau yn a. 138(2)(a) wedi eu hamnewid (25.6.2024) gan [Deddf Senedd Cymru \(Aelodau ac Etholiadau\) 2024 \(asc 4\), a. 25\(1\)\(a\), Atod. 1 para. 49\(b\)](#)

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 138(1)(a)(2)(4)-(6) mewn grym ar 21.1.2021, gweler [a. 175\(1\)\(f\)\(2\)\(c\)](#)

I4 A. 138(1)(b)(3) mewn grym ar 1.4.2021 gan [O.S. 2021/297, ergl. 2\(d\)](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, PENNOD 3. (See end of Document for details)

139 Gwahardd gwneud newidiadau i drefniadau gweithrediaeth **E+W**

- (1) Ar ôl cael cais i uno caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo cyngor sy’n uno na chaiff gymryd unrhyw gamau (gan gynnwys cynnal refferendwm) i newid ffurf ei weithrediaeth—
  - (a) hyd nes y bo rheoliadau uno sy’n gymwys i’r cyngor yn dod i rym, neu
  - (b) hyd nes y bo’n cael hysbysiad o dan adran 121(5).
- (2) Ar ôl rhoi hysbysiad fel a ddisgrifir yn adran 129(6), caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo cyngor sy’n cael ei ailstrwythuro na chaiff gymryd unrhyw gamau (gan gynnwys cynnal refferendwm) i newid ffurf ei weithrediaeth—
  - (a) hyd nes y bo rheoliadau ailstrwythuro sy’n gymwys i’r cyngor yn dod i rym, neu
  - (b) hyd nes y bo’n cael hysbysiad o dan adran 134(3).
- (3) Tra bo cyfarwyddyd o dan is-adran (1) neu (2) yn cael effaith mewn perthynas â chyngor, nid yw’r cyngor yn ddarostyngedig i unrhyw ddyletswydd a osodir gan ddeddfiad, neu oddi tano, i gymryd camau i newid ffurf ei weithrediaeth.

Gwybodaeth Cychwyn

- I5** A. 139(1) mewn grym ar 21.1.2021, gweler **a. 175(1)(f)(2)(d)**
- I6** A. 139(3) mewn grym ar 21.1.2021 at ddibenion penodedig, gweler **a. 175(1)(f)(2)(d)**
- I7** A. 139(2) mewn grym ar 1.4.2021 gan **O.S. 2021/297, ergl. 2(d)**
- I8** A. 139(3) mewn grym ar 1.4.2021 i’r graddau nad yw eisoes mewn grym gan **O.S. 2021/297, ergl. 2(d)**

140 Gofyniad ar brif gynghorau i ddarparu gwybodaeth etc. i Weinidogion Cymru **E+W**

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo prif gyngor (“cyngor A”) i ddarparu unrhyw wybodaeth y maent yn ystyried ei bod yn briodol neu unrhyw ddogfennau y maent yn ystyried eu bod yn briodol iddynt—
  - (a) at ddibenion ystyried a ddylid trosglwyddo swyddogaethau cyngor A i brif gyngor arall (“cyngor B”) neu i brif gyngor newydd,
  - (b) at ddibenion rhoi effaith i drosglwyddiad o’r fath, neu
  - (c) fel arall mewn cysylltiad â throsglwyddiad o’r fath.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru hefyd gyfarwyddo cyngor B i ddarparu unrhyw wybodaeth y maent yn ystyried ei bod yn briodol neu unrhyw ddogfennau y maent yn ystyried eu bod yn briodol i Weinidogion Cymru fel a grybwyllir yn is-adran (1) (a), (b) neu (c).

Gwybodaeth Cychwyn

- I9** A. 140(1)(a) mewn grym ar 21.1.2021 at ddibenion penodedig, gweler **a. 175(1)(f)(2)(e)**
- I10** A. 140(1)(b)(c) mewn grym ar 21.1.2021, gweler **a. 175(1)(f)(2)(e)**
- I11** A. 140(1)(a) mewn grym ar 1.4.2021 i’r graddau nad yw eisoes mewn grym gan **O.S. 2021/297, ergl. 2(d)**
- I12** A. 140(2) mewn grym ar 1.4.2021 gan **O.S. 2021/297, ergl. 2(d)**

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, PENNOD 3. (See end of Document for details)

141 Gofyniad ar brif gynghorau i ddarparu gwybodaeth etc. i gyrff eraill E+W

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo prif gyngor (“cyngor A”) i ddarparu unrhyw wybodaeth y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol neu unrhyw ddogfennau y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried eu bod yn briodol i gorff perthnasol—
- (a) at ddibenion ystyried a ddylid trosglwyddo swyddogaethau cyngor A i brif gyngor arall (“cyngor B”) neu i brif gyngor newydd,
  - (b) at ddibenion rhoi effaith i drosglwyddiad o’r fath, neu
  - (c) fel arall mewn cysylltiad â throsglwyddiad o’r fath.
- (2) Mae’r cyrff a ganlyn yn gyrff perthnasol—
- (a) unrhyw brif gyngor arall (gan gynnwys cyngor B) y bydd unrhyw reoliadau uno neu reoliadau ailstrwythuro a wneir mewn cysylltiad â chyngor A yn effeithio, neu’n debygol o effeithio, ar ei ardal;
  - (b) unrhyw bwyllgor pontio a sefydlir gan gyngor A (gweler Atodlen 11);
  - (c) os yw prif ardal newydd sy’n cynnwys y cyfan neu ran o ardal cyngor A i’w chyfansoddi, y cyngor cysgodol ar gyfer y brif ardal newydd.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru hefyd gyfarwyddo cyngor B i ddarparu i gorff perthnasol arall neu gyngor A unrhyw wybodaeth y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol neu unrhyw ddogfennau y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried eu bod yn briodol fel a grybwyllir yn is-adran (1)(a), (b) neu (c).

Gwybodaeth Cychwyn

- I13** A. 141(1)(2) mewn grym ar 21.1.2021 at ddibenion penodedig, gweler **a. 175(1)(f)(2)(f)(i)-(iii)**
- I14** A. 141(1)(2) mewn grym ar 1.4.2021 i’r graddau nad yw eisoes mewn grym gan **O.S. 2021/297, ergl. 2(d)**
- I15** A. 141(3) mewn grym ar 1.4.2021 gan **O.S. 2021/297, ergl. 2(d)**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, PENNOD 3.